

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ 120/2018

(του αρθ. 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ` του ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 16^η Νοεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκαοκτώ (2018) ημέρα Παρασκευή και ώρα 09:00 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Πρόεδρος:	Καταπόδης Γεώργιος
2. Αντιπρόεδρος:	Μπουσουλέγκα Χριστίνα
3. Μέλη:	Σταθακόπουλος Δημήτριος
	Στυλιανίδου Μαρία
	Χριστοβασίλη Ερωφίλη

Δύο τακτικά μέλη δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος, ενώ λόγω καταφανούς απαρτίας δεν γεννήθηκε θέμα προσελεύσεως αναπληρωματικών μελών.

Γραμματέας: Αντωνοπούλου Μαρία, Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού

Εισηγήτρια: Φωτεινή Τοπάλη, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ

Κατά την διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη η εισηγήτρια, η οποία αποχώρησε πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Θέμα: Αίτημα του Γραφείου Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ) για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης κατ' άρθρο 32, παρ. 2, περ. γ' του ν.4412/2016 .

1. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 18527/07.11.2018 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 5854/09.11.2018) έγγραφο - αίτημα του Γραφείου Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (εφεξής Γ.Ε.Δ.Δ.) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, ο ως άνω φορέας αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών προσαρμογής της υπάρχουσας διαδικτυακής εφαρμογής ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης-ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης € 140.000,00, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπίγον).

I. Ιστορικό- πραγματικό πλαίσιο

2. Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1 Με την υπ' αριθμ. 1160/21-11-2013 συναφθείσα σύμβαση μεταξύ της Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΚτΠ) και της Ένωσης Εταιρειών ALTEC και OTS, η Αναθέτουσα Αρχή (ΚτΠ) ανέθεσε και ο Ανάδοχος (Ένωση Εταιρειών) ανέλαβε την υλοποίηση του έργου «Υπηρεσίες για την ηλεκτρονική υποβολή, τον Έλεγχο και την Επεξεργασία των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης – ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ». Σύμφωνα με τη Σύμβαση, Κύριος του Έργου είναι ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης και Φορέας Λειτουργίας η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων. Το Έργο παραδόθηκε με το υπ' αριθμ. 1445/10-02-2016 έγγραφο της ΚτΠ.

2.2 Στη συνέχεια, υπεβλήθη στην Αρχή το υπ'αρ. 18423/26-09-2016 έγγραφο αίτημα του Γ.Ε.Δ.Δ. για την έκδοση σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διενέργεια διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, με σκοπό την ανάθεση στον ίδιο ανάδοχο υπηρεσιών αναβάθμισης της ως άνω ηλεκτρονικής εφαρμογής. Η εξέταση του ως άνω αιτήματος δεν ολοκληρώθηκε, καθώς ο ΓΕΔΔ τελικώς αιτήθηκε την παροχή συμβουλής εκ μέρους της Αρχής και όχι την έκδοση σύμφωνης γνώμης. Σχετικώς και επί του συγκεκριμένου αιτήματος, η Αρχή, με το υπ'αρ.πρ. 4633/12-10-2018 έγγραφό της, έκρινε ότι «φαίνεται να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 32, παρ. 2 γ του ν.4412/2016, για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης». Σημειώνεται ότι η προϋπολογισθείσα δαπάνη της εν λόγω ανάθεσης ανήρχετο σε 57.720,00 ευρώ. Ακολούθως, ο Γ.Ε.Δ.Δ. πράγματι προσέφυγε στη διενέργεια διαπραγμάτευσης με την Εταιρεία ALTEC Ολοκληρωμένα Συστήματα Πληροφορικής Α.Ε., στο πλαίσιο της οποίας και συνήφθη η υπ' αριθμ. 20992/31-10-2016 σύμβαση (η οποία συμπληρώθηκε με την υπ' αριθμ. 21553/07-11-2016). Με αυτήν, η Ανάδοχος εταιρία ανέλαβε την υλοποίηση του Έργου «Αναβάθμιση και τη θέση σε παραγωγική λειτουργία της ηλεκτρονικής διαδικτυακής εφαρμογής “rothen.gr”». Κατά τα αναφερόμενα στο υπό εξέταση αίτημα, «στο άρθρο 10 της ανωτέρω Σύμβασης προβλέπεται ότι η εγγύηση καλής λειτουργίας παρέχεται από τον ανάδοχο δωρεάν για τέσσερα έτη, σε περίπτωση δε κατά την οποία ήθελε υπάρξει άλλος ανάδοχος για την αναβάθμιση και επέκταση της λειτουργικότητας του λογισμικού ενώ διανύεται (σήμερα) το τρίτο έτος της εγγύησης, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην τελευταία παράγραφο του άρθρου 15 της πιο πάνω Σύμβασης, ο ανάδοχος απαλλάσσεται από την ευθύνη για θέματα που άπτονται από την ανάπτυξη της νέας εφαρμογής και μετά».

2.3 Με την έκδοση του Ν. 4571/2018 (ΦΕΚ 186/Α' /30-10-2018) «Επείγουσες ρυθμίσεις για την υποβολή δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και άλλες διατάξεις», επήλθαν σημαντικές και πολυάριθμες αλλαγές, οι οποίες επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό το προμνησθέν Πληροφοριακό Σύστημα κυριότητας Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, δηλαδή το «περιβάλλον εργασίας» των οργάνων ελέγχου του ν.3213/2003, καθώς και το «περιβάλλον εργασίας» των φορέων υπόχρεων υποβολής ΔΠΚ, οι οποίοι αναγγέλλουν μέσω της εφαρμογής στα όργανα ελέγχου τους υπόχρεους ανάλογα την ιδιότητά τους, ενώ επιφέρουν αλλαγές και στην ηλεκτρονική φόρμα υποβολής για τους υπόχρεους, λόγω των αποφάσεων με αριθμ. 2649/2017 και 3312/2017 του ΣτΕ.

2.4 Ο ως άνω νόμος επιβάλλει μεταξύ άλλων, τις κάτωθι τροποποιήσεις:

- Αλλαγή για μεγάλο αριθμό ιδιοτήτων υπόχρεων του Οργάνου Ελέγχου το οποίο είναι αρμόδιο για τον έλεγχο των δηλώσεών τους, α) για τις ΔΠΚ 2018 (φορολογικό έτος 2017) κι εφεξής, β) για τις ετήσιες ΔΠΚ 2016 και 2017 (φορολογικό έτος 2015 και 2016 αντίστοιχα), αναδρομικά από 1/1/2015 και γ) για τις αρχικές ΔΠΚ με ημερομηνία απόκτησης ιδιότητας από 1/1/2016 μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου.
- Εκ νέου υποβολή, σε αποκλειστική προθεσμία από 04.01.2019 έως 04.03.2019, είτε εξαρχής, είτε με επιβεβαίωση του περιεχόμενου ήδη υποβληθείσας, από τους υπόχρεους των ετήσιων ΔΠΚ 2016 και 2017 προς τα νέα Όργανα Ελέγχου, χωρίς επανά-υποβολή των καταστάσεων υπόχρεων από τους φορείς υπόχρεων προς το νέο όργανο ελέγχου που προβλέπεται από τις νέες διατάξεις.
- Υποβολή από τους φορείς υπόχρεων ενιαίας κατάστασης υπόχρεων υποβολής ΔΠΚ & ΔΟΣ 2018 (φορολογικό 2017) και όχι μιας κατάστασης ανά όργανο ελέγχου και διαχωρισμός αυτής σε επιμέρους καταστάσεις ανά όργανο ελέγχου από την ενιαία διαδικτυακή εφαρμογή, ανάλογα τη νέα αντιστοίχιση, ιδιότητα υπόχρεου-όργανο ελέγχου.
- Νέες ιδιότητες υπόχρεων σε υποβολή ΔΠΚ που έχουν προθεσμία υποβολής αρχικής ΔΠΚ 90 ημερών από τη δημοσίευση του νόμου.
- Πιθανότητα εκ νέου υποβολής αρχικών ΔΠΚ για ιδιότητα που αποκτήθηκε από 01.01.16 έως τη δημοσίευση του νόμου.
- Θέσπιση ηλεκτρονικού παραβόλου για εκπρόθεσμες ΔΠΚ, κλιμακούμενο ανάλογα τις ημέρες καθυστέρησης υποβολής και το αρμόδιο όργανο ελέγχου από 100€ (για έως 30 ημέρες καθυστέρησης υπόχρεου σε όργανο ελέγχου εκτός της Επιτροπής 3Α) έως 800€ (για καθυστέρηση άνω των 30 ημερών υπόχρεου στην Επιτροπή 3Α).
- Ταυτόχρονη υποβολή ΔΠΚ 2016, 2017, 2018, δηλαδή τριών ετών, μέσα σε ένα δίμηνο.
- Οι σύζυγοι υπόχρεων ή/και εν διαστάσει σύζυγοι ή/και μέρη συμφώνου συμβίωσης που αρνούνται να συνυποβάλουν ΔΠΚ με τον (την) υπόχρεο σύζυγο, ή εν διαστάσει σύζυγο, ή μέρος συμφώνου συμβίωσης, καθίστανται αυτοτελώς υπόχρεοι υποβολής με προθεσμία που καθορίζεται σε 90 ημέρες από την κλήση του αρμοδίου για τον υπόχρεο οργάνου ελέγχου (δλδ. σε χρόνο που έχει λήξει η γενική προθεσμία υποβολής).

2.5 Σύμφωνα και με τα σχετικώς αναφερόμενα στο υποβληθέν αίτημα, εντός διμήνου, απαιτείται να έχει ολοκληρωθεί η προσαρμογή του πληροφοριακού συστήματος ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ, προκειμένου να επιτευχθούν τα κάτωθι:

- Υποβολή των καταστάσεων υπόχρεων για υποβολή ΔΠΚ 2018 (φορολογικό 2017) από τους Φορείς Υπόχρεων (περίπου 4.500 φορείς)
- (Επανά)Υποβολή των ΔΠΚ 2016 και 2017, οι οποίες τέθηκαν σε αμφιβολία μετά τις ανωτέρω αποφάσεις του ΣτΕ (450.000 Δηλώσεις)
- Υποβολή Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης 2018 (200.000 δηλώσεις).

2.6 Συνεπεία των ανωτέρω, κατά δήλωση του Γ.Ε.Δ.Δ., οι βασικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν άμεσα στην ενιαία διαδικτυακή εφαρμογή υποβολής ΔΠΚ & ΔΟΣ είναι οι εξής:

- Να υλοποιηθεί λειτουργία ώστε να υποβάλλεται από τον φορέα υπόχρεων, από το έτος 2018 (φορολογικό 2017) κι εφεξής, μια ενιαία κατάσταση υπόχρεων υποβολής ΔΠΚ. Μέχρι σήμερα οι φορείς υπόχρεων υπέβαλαν ξεχωριστή κατάσταση υπόχρεων ανά όργανο ελέγχου. Η κατανομή των υπόχρεων στα Όργανα Ελέγχου θα γίνεται αυτοματοποιημένα από το Πληροφοριακό Σύστημα ανάλογα τη νέα αντιστοίχιση, ιδιότητα υπόχρεου σε όργανο ελέγχου (Ημερομηνία υλοποίησης 3/12/2018).
- Να ενοποιηθούν συστημικά οι ήδη υποβληθείσες, ανά Όργανο Ελέγχου, καταστάσεις υπόχρεων 2016 και 2017 και να κατανεμηθούν οι υπόχρεοι στα νέα Όργανα Ελέγχου αυτοματοποιημένα από το Πληροφοριακό Σύστημα με βάση την ιδιότητα υπόχρεου, ώστε να αποφευχθεί η εκ νέου υποβολή καταστάσεων υπόχρεων από τους φορείς υπόχρεων για τις χρήσεις 2015 και 2016. Για παράδειγμα πρέπει να μεταφερθούν όλοι οι δικαστικοί λειτουργοί από την Γ' Μονάδα στην Επιτροπή του αρ. 3Α της Βουλής, ενώ οι εφοριακοί από την Γ' Μονάδα στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, ώστε αντίστοιχα να δρομολογηθούν και οι Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασής τους 2016, 2017 και 2018 (Ημερομηνία υλοποίησης 3/12/2018).
- Κατά την υποβολή των ΔΠΚ 2016, 2017 και 2018, να ορίζεται το Όργανο Ελέγχου αυτόματα από το Πληροφοριακό Σύστημα με βάση τις ιδιότητες υπόχρεων που έχουν δηλωθεί στις καταστάσεις που έχουν υποβάλει οι φορείς υπόχρεων (Ημερομηνία υλοποίησης 3/12/2018)..
- Να αντιστοιχισθούν σε νέο Όργανο Ελέγχου, αναδρομικά από 1/1/2015, οι υπόχρεοι αρμοδιότητας της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών/Υ.Να.Ν.Π./Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., το οποίο καταργήθηκε και προς το οποίο έχουν υποβληθεί καταστάσεις υπόχρεων ΔΠΚ 2016 και 2017 (Ημερομηνία υλοποίησης 4/1/2019).
- Παρά το γεγονός ότι οι επαναυποβληθείσες ΔΠΚ περασμένων ετών θα θεωρούνται αυτοτελείς, μη έχοντας καμία σχέση με τις προηγούμενες που πιθανόν έχουν υποβληθεί, να έρχονται προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που είχαν συμπληρωθεί στις ΔΠΚ, που καταργήθηκαν από την απόφαση του ΣτΕ, για την υποβολή του υπόχρεου (Ημερομηνία υλοποίησης 4/1/2019)..
- Να προστεθεί η εξής, πολύ σημαντική, λειτουργία: Η ΔΠΚ υπόχρεου που είναι σύζυγος ή μέρος συμφώνου συμβίωσης υπόχρεου υποβολής προς την Επιτροπή 3Α της Βουλής, να υποβάλλεται αυτόματα κι αποκλειστικά μόνον προς την Επιτροπή 3Α. Το αρμόδιο όργανο ελέγχου βάσει ιδιότητας του υπόχρεου δε θα έχει πρόσβαση στις εν λόγω ΔΠΚ, αλλά η κατάσταση που έχει υποβληθεί από τον φορέα του θα ενημερώνεται για την εκπλήρωση της υποχρέωσής του προκειμένου να αποφευχθούν άσκοπες παραπομπές για μη υποβολή (Ημερομηνία υλοποίησης 4/1/2019).
- Να θεσπιστεί ηλεκτρονικό παράβολο για εκπρόθεσμες ΔΠΚ, κλιμακούμενο ανάλογα τις ημέρες καθυστέρησης υποβολής και το Όργανο Ελέγχου προς το οποίο

υποβάλλεται η ΔΠΚ (υποβολή ΔΠΚ με καθυστέρηση έως 30 ημερών ηλεκτρονικό παράβολο 100 ή 200€ ενώ με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 30 ημερών η υποβολή επιτρέπεται μόνο μετά την ακύρωση παραβόλου 300 ή 800€) (Ημερομηνία υλοποίησης 4/1/2019).

2.7 Κατά τα αναφερόμενα στο υποβληθέν από τον Γ.Ε.Δ.Δ. αίτημα «έχει ανακύψει ένα ζήτημα αναφορικά με την διατήρηση ή μη των ακυρωθεισών Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης στο Πληροφοριακό Σύστημα και την πρόσβαση των Οργάνων Ελέγχου σε αυτές. Η Γενική Επιθεωρήτρια Δημόσιας Διοίκησης, με το υπ' αριθμ. οικ.17085/11-10-2018 έγγραφό της έχει απευθύνει ερώτημα προς την Αρχή Διατήρησης Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), με οποίο ζητά της άποψή της Αρχής στο συγκεκριμένο ζήτημα. Η απόφαση της ΑΠΔΠΧ ενδεχομένως να δημιουργήσει νέες καθυστερήσεις στην οριστικοποίηση του συμβατικού αντικειμένου».

3. Κατόπιν των ανωτέρω, ο Γ.Ε.Δ.Δ., με το υπ' αριθμ. πρωτ. 18527/07.11.2018 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 5854/09.11.2018) έγγραφό του, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμη της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών προσαρμογής της υπάρχουσας διαδικτυακής εφαρμογής ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης-ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης €140.000,00, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγον).

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο ως άνω αίτημα, «Οι παρεμβάσεις στον υπάρχοντα πηγαίο κώδικα του συστήματος πρέπει να γίνουν εντός των ασφυκτικών χρονικών περιθωρίων που τίθενται από το νομοσχέδιο, κι εκτιμάται ότι υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να υλοποιηθούν εγκαίρως από τον αρχικό ανάδοχο του Έργου και κατασκευαστή του υπάρχοντος Πληροφοριακού Συστήματος».

II. Νομικό πλαίσιο

4. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν.4013/2011, όπως ισχύει, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

5. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει ότι: «Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες

προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221), [...]».

6. Η διάταξη του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει:

«Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000 (ήδη 144.000, μετά την τροποποίηση που επέφερε ο Κανονισμός 2017/2365-18.12.2017)) ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα [...]».

7. Το άρθρο 6 παρ. 1, 3 και 4 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.(...)”

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61”.

8. Περαιτέρω το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ως άνω νόμου, ορίζει ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: (...) γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.

III. Νομική Εκτίμηση

9. Σύμφωνα με σχετική δήλωση του Γραφείου Γ.Ε.Δ.Δ., το εν λόγω Γραφείο «δεν ανήκει στις Συνταγματικά ή μη κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, αν και λειτουργεί με προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία. Ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού ανήκει στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Οι σχετικές Διοικητικές Πράξεις (αποσπάσεις προσωπικού, υπερωρίες κ.λ.π. υπογράφονται από τον εκάστοτε Υπουργό Διοικητικής Ανασυγκρότησης και επιπλέον στον Κρατικό Προϋπολογισμό αναγράφεται ως Ειδικός Φορέας του ανωτέρω Υπουργείου». Ως εκ τούτου, υπάγεται στις Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές του Παραρτήματος 1 του Ν. 4412/2016. Συνεπώς, το υπό εξέταση αίτημα αφορά στην προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, η οποία, αφενός λόγω αντικειμένου και αφετέρου λόγω της εκτιμώμενης αξίας, όπως προκύπτει από τη συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη του διαγωνισμού (€ 140.000,00, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016. Τούτων δοθέντων, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

10. Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ρητώς, ως νομική βάση για την υποβολή του αιτήματός της, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπίγον). Ειδικότερα, στο αίτημα του Γ.Ε.Δ.Δ. αναφέρεται η δυνατότητα «προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4412/2016...».

11. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26, παρ. 4, περ. β) και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ περιπτώσεις [αντίστοιχα άρθρα 26 παρ. 2, περ. β) και 32 του ν. 4412/2016]. Παρομοίου περιεχομένου διατάξεις περιέχονταν στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Εξάλλου, το βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει ο προστιθέμενος να κάνει χρήση των διατάξεων αυτών (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΕ, αποφάσεις της 10^{ης} Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039,

σκέψη 14, της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10^{ης} Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14^{ης} Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2^{ης} Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33).

12. Περαιτέρω, γίνεται δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008 σχετικά με την αντίστοιχη διάταξη της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του προισχύσαντος π.δ/τος 60/2007).

13. Επιπροσθέτως, ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), τα οποία καθιστούν κατεπειγόντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών, παροχή υπηρεσιών και εκτέλεση έργων στους πληγέντες. Επιπλέον, κατά την πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου «ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται εκείνα τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία, ακριβώς επειδή δεν μπορούσαν να είναι γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα της ευθύνης της, κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο από την ίδια προγραμματισμό των αναγκών για την αντιμετώπισή τους ενεργειών. Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται για την ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών, που είναι απολύτως αναγκαίες για την άμεση εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων αναγκών που προέκυψαν εξαιτίας των απρόβλεπτων γεγονότων, και όχι για την κάλυψη των τακτικών αναγκών της. Σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις που αφορούν στην ανάθεση με διαδικασία διαπραγμάτευσης πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά, καθόσον εισάγουν παρεκκλίσεις από την εφαρμογή των κανόνων που διέπουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, το δε βάρος απόδειξης, ότι πράγματι συντρέχουν σωρευτικώς οι εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την εκάστοτε παρέκκλιση, φέρει η αναθέτουσα αρχή η οποία κάθε φορά τις επικαλείται» (βλ. σχετ. Ε.Σ. Ζ' Κλιμάκιο Πράξη 164/2018 και Τμήμα VI Απόφαση 1326/2018 και τις εκεί παραπομπές σε Ε.Σ. Τμ. Μειζ. Επτ. Συνθ. 707/2013, VI Τμ. 3015, 3217/2012, κ.ά.).

14. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του άρθρου 32 περ. 2 υποπερ. γ' του ν. 4412/2016 και μάλιστα για την εξαίρεση του κατεπείγοντος, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή πέντε σωρευτικών προϋποθέσεων.

(α) Συγκεκριμένα, προϋποθέτει:

- i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
- ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,
- iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
- iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,
- v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

15. Κατά συνέπεια, δέον όπως διερευνηθεί εάν εν προκειμένω πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, με βάση το οποίο η αναθέτουσα αρχή αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης.

Εν προκειμένω, ο Γ.Ε.Δ.Δ., αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη παροχής υπηρεσιών που έγκεινται στην προσαρμογή/παραμετροποίηση της υπάρχουσας διαδικτυακής εφαρμογής ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης-ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης €140.000,00, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, παρ. 2, περ. γ) του ν. 4412/2016, όπως ρητώς μνημονεύεται στο σχετικό αίτημα. Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και αξιολογώντας τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης, προκύπτουν τα ακόλουθα :

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης, που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες

Στο υπ' αριθμ. 18527/07-11-2018 αίτημα του Γ.Ε.Δ.Δ., αναφέρονται τα κάτωθι:

«Υφίσταται κατεπείγουσα ανάγκη, καθότι μέρος των αλλαγών της ενιαίας διαδικτυακής εφαρμογής θα πρέπει να έχει υλοποιηθεί το αργότερο έως την 3-12-2018, προκειμένου να ολοκληρωθεί η καταχώριση των ενιαίων καταστάσεων υπόχρεων υποβολής ΔΠΚ 2018 (φορολογικό 2017) έως τις 17-12-2018, καθώς και ότι το σύνολο των παρεμβάσεων θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν την έναρξη της (επανά)υποβολής των ΔΠΚ, ήτοι 4-1-2019. Συνεπώς, η προβλεπόμενη σύντομη προθεσμία έναρξης της υποχρέωσης ηλεκτρονικής υποβολής των δηλώσεων, δεν επιτρέπει την τήρηση των προθεσμιών που επιβάλλουν οι άλλες διαδικασίες για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων».

Περαιτέρω, στο αίτημα επισημαίνεται ότι «Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4571/2018 (ΦΕΚ 186/Α'30-10-2018) «Επείγουσες ρυθμίσεις για την υποβολή δηλώσεων περιουσιακής

κατάστασης και άλλες διατάξεις», ως ημερομηνία έναρξης υποβολής των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (ΔΠΚ) ετών 2016, 2017 και 2018 ορίζεται η 04/01/2019 και η λήξη εμπρόθεσμης υποβολής η 04/03/2019, για περίπου 650.000 δηλώσεις από 200.000 υπόχρεους, ως εκ τούτου καθίσταται απολύτως απαραίτητο να υλοποιηθούν άμεσα, σημαντικές αλλαγές στο Πληροφοριακό Σύστημα ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ, ώστε αυτό να προσαρμοστεί στις αλλαγές του κανονιστικού πλαισίου».

Κατά συνέπεια, με βάση τους ως άνω ισχυρισμούς του αιτούντος, υφίσταται κατεπείγουσα ανάγκη για την ανάθεση υπηρεσιών προσαρμογής της υπάρχουσας διαδικτυακής εφαρμογής ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, δεδομένης της νομοθετικής μεταβολής που συντελέστηκε με την έκδοση του ν. 4571/2018 και της αναγκαιότητας κάλυψης των αναγκών που ανέκυψαν λόγω της μεταβολής αυτής.

Περαιτέρω, θα πρέπει να αξιολογηθεί εάν η κάλυψη των εν λόγω επιτακτικών αναγκών έχει ως συνέπεια την αδυναμία τήρησης των προθεσμιών που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες. Σχετικώς, δεν φαίνεται να μπορεί να υποστηριχθεί βασίμως ότι είναι δυνατή η τήρηση ακόμη και των σύντομων προθεσμιών της επισπευσμένης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, καθώς οι προθεσμίες ολοκλήρωσης της προσαρμογής της εφαρμογής (3.12.2018), προκειμένου να εκκινήσει η ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, είναι ιδιαζόντως ασφυκτικές.

ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας «Ο νόμος 4571/2018 «Επείγουσες ρυθμίσεις για την υποβολή δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και άλλες διατάξεις», συνιστά για τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, ως Κύριο του Έργου και Αναθέτουσα Αρχή, απρόβλεπτο γεγονός, καθόσον ι) Δεν υπήρχε τρόπος να γνωρίζει τον χρόνο δημοσίευσης του Νόμου και ιι) Δεν υπήρχε τρόπος να γνωρίζει τις διατάξεις του Νόμου, οι οποίες επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό το Πληροφοριακό Σύστημα Πόθεν Έσχες».

Συναφώς επισημαίνεται ότι η νομοθετική μεταβολή μπορεί να εκληφθεί ως απρόβλεπτη περίπτωση, μη αναγόμενη στη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας αρχής, η οποία καθιστά ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό των αιτούμενων, για την αντιμετώπισή των συνεπειών αυτής, ενεργειών. Πολλώ δε μάλλον, εκφεύγει της σφαίρας ευθύνης της αναθέτουσας αρχής, όταν η νομοθετική μεταβολή πραγματοποιείται στο πλαίσιο συμμόρφωσης με σχετικές εκδοθείσες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, όπως εν προκειμένω οι υπ'αρ. 2649/2017 και 3312/2017 αποφάσεις του ΣτΕ.

iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει.

Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της εφαρμοστέας διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, θα πρέπει οι κατεπείγουσες ανάγκες που επικαλείται η Αναθέτουσα Αρχή να οφείλονται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες περιστάσεις, με τις οποίες να τελούν σε αιτιώδη συνάφεια. Στην κρινόμενη υπόθεση, σύμφωνα με τα όσα ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή και όπως προκύπτει από το παρατεθέν ιστορικό, η έκδοση του ν.4571/2018 και οι διατάξεις αυτού (απρόβλεπτο γεγονός) φαίνεται να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αναγκαιότητα προσαρμογής/παραμετροποίησης της υπάρχουσας διαδικτυακής εφαρμογής

(κατεπείγουσα ανάγκη), καθώς οι προθεσμίες λήξης της προθεσμίας υποβολής των καταστάσεων υπόχρεων (17 Δεκεμβρίου 2018) και έναρξης της προθεσμίας υποβολής των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης 2016, 2017 και 2018 (4 Ιανουαρίου 2019) προκύπτουν ευθέως από τις διατάξεις του νόμου. Συγκεκριμένα, κατά τα διαλαμβανόμενα στο υποβληθέν αίτημα τη Αναθέτουσας Αρχής «Οι ως άνω αναφερόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις, επιβάλλουν ριζικές αλλαγές στο υπάρχον Πληροφοριακό Σύστημα, το οποίο δεν είχε προδιαγραφεί για να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες. Ως εκ τούτου, καθίσταται αναγκαία η αναβάθμιση, προσαρμογή ή παραμετροποίησή του». Από την συνεκτίμηση των ανωτέρω, προκύπτει η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης.

iv) Ως προς τις περιστάσεις, που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

Η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίζεται ότι «Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης με κανέναν τρόπο δεν καθυστέρησε ούτε τη σύνταξη του νομοσχεδίου, ούτε την ψήφιση αυτού. Αντίθετα, διαβλέποντας τα προβλήματα που θα δημιουργούσε η καθυστέρηση αυτή, επεσήμανε προς τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή, με επανειλημμένα γραπτά και προφορικά διαθήματα, την ανάγκη για επιτάχυνση των διαδικασιών. Ως εκ τούτου η κατεπείγουσα ανάγκη που περιγράφεται, σε καμία περίπτωση δεν απορρέει από δική του ευθύνη, ούτε από οποιαδήποτε έλλειψη προγραμματισμού ή επιμέλειας».

Δεδομένου ότι, το κατά τα προαναφερθέντα απρόβλεπτο γεγονός, αφορά στην έκδοση νόμου και δη προς τον σκοπό συμμόρφωσης με σχετικές αποφάσεις του ΣτΕ, βασίμως υποστηρίζεται από την αιτούσα ότι δεν ανάγεται στη σφαίρα επιρροής της και ως εκ τούτου δεν φαίνεται να απορρέει από ευθύνη ή, έστω, από αβελτηρία της.

v) Ως προς την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης, στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Στο υποβληθέν αίτημα της αιτούσας αναφέρεται σχετικώς ότι «Το αίτημα υποβάλλεται στο απολύτως αναγκαίο μέτρο, όπως έχει αναλυθεί ανωτέρω, ζητώντας να γίνουν μόνο οι εργασίες που είναι απολύτως απαραίτητες, προκειμένου το Πληροφοριακό Σύστημα Πόθεν Έσχες να καταστεί λειτουργικό και πλήρως προσαρμοσμένο στις νέες κείμενες διατάξεις».

Συναφώς επισημαίνεται ότι, λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της ρύθμισης της διάταξης του άρθρου 32. 2.γ) επιτρέπεται η εφαρμογή της εν θέματι διαδικασίας επί τη βάση της προσωρινής κάλυψης έκτακτων αναγκών και όχι του συνόλου των παγίων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής (Απόφαση 56/2015 Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) ενώ για τα αγαθά, τα έργα και τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητα μετά την περίοδο αυτή η αναθέτουσα έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ισχύοντος πλαισίου.

Επομένως το αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι προς τον σκοπό κάλυψης του συνόλου των αναγκών της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, καθώς αυτές καλύπτονται με συμβάσεις που συνάπτονται με τις συνήθεις διαδικασίες ανάθεσης.

Εν προκειμένω, με βάση τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, φαίνεται ότι πρόκειται για την κάλυψη επειγουσών και επιτακτικών αναγκών της, οι οποίες προέκυψαν εκτάκτως, λόγω της νομοθετικής μεταβολής, χωρίς ωστόσο να υπάγονται στην έννοια των παγίων και διαρκών αναγκών της. Τούτο, καθώς απαιτείται η ad hoc και εφάπαξ αντιμετώπισή τους, με την ανάθεση σύμβασης παροχής των σχετικών υπηρεσιών, προκειμένου το «Πληροφορικό Σύστημα Πόθεν Έσχες» να καταστεί λειτουργικό και πλήρως προσαρμοσμένο στις νέες διατάξεις, όπως αυτές αποτυπώθηκαν στον ν.4571/2018.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. **ομόφωνα** αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης, επί του υπ' αριθμ. πρωτ. 18527/07.11.2018 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 5854/09.11.2018) εγγράφου - αιτήματος του Γραφείου Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, με το οποίο, ο ως άνω φορέας αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών προσαρμογής της υπάρχουσας διαδικτυακής εφαρμογής ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης-ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης € 140.000,00, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγον), λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 16 Νοεμβρίου 2018
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Καταπόδης